

Smjernice za postupanje školskih ustanova u slučajevima ugroze s neželjenim posljedicama

- Intervenciju zatražiti odmah u svim situacijama izravne i neposredne opasnosti za život, tijelo i sigurnost učenika ili zaposlenika školske ustanove.
- Hitnu intervenciju policije odgovorna osoba/djelatnik školske ustanove inicira pozivom na broj „192“.
- U slučajevima prijetnje samoozljeđivanjem zatražiti intervenciju policije i hitne medicinske službe, uz dostavu pismene obavijesti nadležnom područnom uredu Zavoda za socijalni rad.
- Učenika koji je zatečen u činjenju kaznenog djela ili pod okolnostima koje upućuju da je počinio kazneno djelo u okruženju školske ustanove, djelatnici školske ustanove smiju i trebaju zadržati do dolaska policije (sukladno čl. 106. Zakona o kaznenom postupku).
- U slučaju sumnje na počinjenje kažnjive radnje djelatnici školske ustanove sačuvat će i osigurati tragove/dokaze koji se nalaze kod učenika ili u školskoj ustanovi do dolaska policije kako se isti ne bi uništili, izmijenili ili bili odneseni.
- Odgojno-obrazovni radnici dužni su policiji prijaviti saznanja iz kojih proizlazi sumnja da je na štetu djeteta u školskoj ustanovi ili van nje od strane druge djece ili odraslih osoba počinjeno kažnjivo djelo.
- Odgovorne osobe školske ustanove surađuju s policijom tijekom kriminalističkog istraživanja i na zahtjev policije dužne su ustupiti dokumentaciju od značaja za provedbu izvida uz naknadno poštivanje zakonskih odredbi o tajnosti izvida (kao tajnu čuvati činjenice ili podatke koje su saznali tijekom postupanja policije).
- U slučaju prijave koja zahtijeva žurno postupanje policije potrebno je osigurati dostupnost stručnog osoblja koje raspolaže saznanjima o događaju i učeniku.
- U slučaju da odgovorne osobe školske ustanove ne mogu procijeniti ima li ugrožavajuće ponašanje učenika obilježja kažnjive radnje, potrebno je ostvariti komunikaciju s nadležnom policijskom postajom unutar ranije uspostavljene međuresorne suradnje (lokalni timovi) ili telefonski kontaktirati policiju pozivom na broj 192.
- Informacije o međuvršnjačkom nasilju učenika potrebno je prijaviti sukladno Pravilniku o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava i Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima prijaviti nadležnim tijelima.

- Informacije o međuvršnjačkom nasilju kazneno neodgovorne djece (osim ako se radi o ponašanju koje izravno ugrožava život, tijelo ili sigurnost drugih osoba), kao i informacije o sukobima učenika koji nemaju težinu kažnjive radnje, nije potrebno dostavljati policiji već primarno nadležnom područnom uredu Hrvatskoga zavoda za socijalni rad uz istovremeno razmatranje potrebe poduzimanja primjerenih pedagoških mjera.
- U slučaju saznanja o nezakonitim i potencijalno rizičnim objavama učenika na društvenim mrežama potrebno je sačuvati (kopirati, snimiti, fotografirati ili na drugi način fiksirati) poveznicu na web mjesto ili profil, kao i samu objavu, te odmah obavijestiti nadležnu policijsku postaju.

Nezakonite objave su svi sadržaji koji prikazuju djecu mlađu od 18 godina u seksualno eksplicitnom ponašanju ili online komunikacija kojom se djecu vrbuje, potiče na štetna ponašanja, objave kojima se narušava privatnost djeteta, a što kod djeteta izazove uznemirenost, porugu vršnjaka ili na koji drugi način ugrozi dobrobit djeteta.

Potencijalno rizične objave su sadržaji koji ukazuju na potencijalno opasna i ugrožavajuća ponašanja djece mlađe od 18 godina (npr. fotografije ili video materijal na kojima su prikazana djeca koja posjeduju ili koriste vatreno ili druge vrste oružja).

Policija nema ovlast ukloniti neprimjerene ili nezakonite sadržaje, ali većina društvenih mreža ima mehanizme prijave nezakonitog ili neprimjerenog sadržaja koji korisnici i sami mogu online prijaviti.

Više informacija o postupanjima u slučaju online zlostavljanja dostupno je na poveznici <https://mup.gov.hr/online-prijave/online-prijava-zlostavljanja-djeteta-red-button/281667>

- U slučajevima potrebe da se u rješavanju konkretnog problema djeteta/učenika neposredno razmijene međuresorna saznanja o potrebnim ili poduzetim mjerama te usuglase i dogovore daljnja postupanja, predstavnici školske ustanove mogu zatražiti, odnosno odazvati se pozivu na koordinacijski sastanak s predstavnicima policije i drugih relevantnih dionika.
- Policija će vezano uz svaku dojavu/prijavu sumnje na počinjenje kažnjive radnje provesti kriminalističko istraživanje o čijem će ishodu izvijestiti nadležno državno odvjetništvo, područni ured Hrvatskoga zavoda za socijalni rad, a u iznimnim situacijama u kojima su ispunjeni zakonski uvjeti uhititi maloljetnog počinitelja kaznenog djela.
- U svim navedenim situacijama nužno je da ravnatelj školske ustanove odmah obavijesti roditelje (skrbnike) maloljetnih učenika sudionika i potencijalnih sudionika, te im ponudi da odmah dođu u školsku ustanovu na razgovor. Izuzetak su ugroze u kojima je roditelj (skrbnik) sudionik ugroze ili se sumnja da je sudionik, pri čemu kako postupiti u odnosu na roditelja ravnatelj treba dogovoriti s policijom. O navedenim događajima ravnatelj je dužan izvijestiti i Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

Postupanje sa svim učenicima uključujući učenike koji nisu sudionici i na koje se ne sumnja da su sudionici u slučajevima ugroze ili sumnje na ugrozu s neželjenim posljedicama u školskom okruženju (uključujući samoozljeđivanje i međuvršnjačko nasilje i neprimjeren online sadržaj)

Odmah je nužno organizirati sljedeće:

- U zbornici, odnosno na razini uprave, nužno je usuglasiti način postupanja i dogovoriti jednoobrazne informacije koje će svi nastavnici prenijeti svim učenicima i roditeljima, uz čuvanje anonimnosti sudionika i potencijalnih sudionika. Ako je ikako moguće, nužno je izostaviti podatak o kojem razredu se radi te sve druge informacije koje mogu ukazivati na identitet sudionika.
- Učitelji, nastavnici ili stručni suradnici trebaju svim učenicima odmah pružiti osnovne informacije/činjenice o događaju, uz čuvanje anonimnosti sudionika i potencijalnih sudionika. Za navedeno je nužno izdvojiti primjereno vrijeme tijekom nastave.

Odmah na početku potrebno je ustvrditi da škola poduzima sve da učenici budu sigurni, te kada je god moguće ustvrditi da su učenici sigurni i zaštićeni. Uznemirujuće sadržaje potrebno je koliko je god moguće postepeno uvoditi u razgovor.

Razgovor s učenicima potrebno je osloboditi osobne patnje i osobnog nepovoljnog iskustva sudionika i potencijalnih sudionika, njihovih obitelji i bliskih osoba, a posebno na način da se prepričavaju emocionalno obojena svjedočanstava direktnih i indirektnih sudionika.

S učenicima treba razgovarati na način pružanja mogućnost da iskažu što su sve već saznali (ako jesu) i na koje načine su zaprimili informacije, što ih je posebno zastrašilo, zabrinulo ili rastužilo, koja razmišljanja i osjećaje je navedeno saznanje kod njih potaknulo.

Potrebno je jasno osuditi ugrožavajući događaj ili sumnju na događaj te osmisliti i izraditi razredni plan postupanja u slučaju da učenici imaju saznanja o bilo kakvom nasilju ili zabrinjavajućim aktivnostima i dogovorima.

Po potrebi, ovakve razgovore s učenicima nužno je ponavljati tijekom trajanja ugroze i u razdoblju nakon ugroze, a posebno kod svih novih uznemirujućih otkrića/saznanja vezanih uz ugrozu.

- Učenike je nužno udaljiti i onemogućiti im pristup mjestu/području, predmetima ili drugom sadržaju (uključujući online sadržaj) povezanim s incidentom te svim neugodnim i uznemiravajućim prizorima i predmetima.
- O događaju je nužno na primjeren i umirujući način još isti dan obavijestiti roditelje, navodeći isključivo činjenice uz suhoparan, faktografski izričaj te uz čuvanje anonimnosti sudionika i/ili potencijalnih sudionika.